

Tämä artikkeli on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne (Final draft) / This is self-archived version of the original article (Final draft)

Viittausohje / To cite

Ala-Hakuni, T. & Elenius, L. 2017. Rajapintakokemuksia e-aineistojen maastoissa. *Kreodi* (3). Saatavana: <https://www.kreodi.fi/en/22/Artikkelit/423/Rajapintakokemuksia-e-aineistojen-maastoissa.htm>

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

www.seamk.fi

verkkolehti.seamk.fi

Rajapintakokemuksia e-aineistojen maastoissa

Ingressi: Informaatikko ja verkkopalvelujen suunnittelija istuivat saman pöydän ääreen purkamaan arjen kokemuksia e-aineistojen käytöstä. Iskimme kiinni usein kuultuihin kommentteihin ja laadimme niihin vastineet. Oletko samaa mieltä?

MIKSI NÄMÄ E-AINEISTOT MUUTTUU KOKO AJAN?

Leena: Muutosta on monenlaista. Hyvä, että kehitystä tapahtuu ja e-kokoelmien käytettävyys paranee. Silloin on kaikilla helpompaa. Sitten on muutosta, jossa joku opiskelijoille tärkeä e-kokoelma lakkautetaan tai sitä ei enää hankinta kirjastoon. E-kokoelmalla pitäisi olla pysyvyyttä, koska ottaa aikansa ennen kuin aineisto löydetään!

Tuula: Jo vuosien ajan ainakin SeAMKissa ollaan eletty e-aineistobudjetissa nollalinjalla. Jos haluaa jonkin uuden e-aineiston, on lopetettava jonkin käytössä olevan tilaus. Jos käyttötilastoista huomataan, että jotain aineistoa ei käytetä tarpeeksi suhteessa sen hintaan, sen tilaus lopetetaan.

ONKO NÄISTÄ KERROTTU MISSÄÄN?

Tuula: Huoh. On. Monta kertaa ja monessa kanavassa: verkkosivuilla, oppaissa, intrassa, Facebookissa, Instagramissa, Twitterissa, uutiskirjeessä, sähköpostissa, esitteessä, julisteessa, roll-upissa, infotelkkarissa, messuilla ja työpajoissa sekä varsinkin opetuksessa, ohjauksessa ja asiakaspalvelussa. Ja silti joku tulee ja sanoo ”Ai jaa, en oo koskaan kuullutkaan tästä.” Paras markkinointitapa on edelleen henkilökohtainen kontakti silloin, kun tiedontarve on akuutti.

Leena: Listasta näkee, että ainakin SeAMKissa kirjasto tiedottaa! Lisäksi tiedonhankinnan tunneilla erilaisia palveluita käydään välillä juurta jaksan läpi. Kun tiedon jano viriää, sitten näiden perään kysellään.

MIHIN ME NÄITÄ TARVITAAN?

Leena: Opiskeluun, kehittämiseen, tutkimukseen. Uusi tieto on ihan ehdoton valtti ja laatutekijä kaikkeen. Vanhojen tietojen ja tiedonlähteiden käyttö – onhan se nyt noloa, jos sellaisia on opinnäytetyön lähteinä.

Tuula: Luotettavaa tietoa tarvitaan aina, varsinkin nyt valeutisten aikaan. Joitakin e-aineistoja käytetään myös työelämässä, joten on hyvä oppia niiden käyttö jo opiskeluaikana.

MÄ EN TARVI ENKÄ KÄYTÄ E-AINEISTOJA

Tuula: Hah! Luulenpa, että olet jo käyttänyt. Esimerkiksi MOT Online –kielipalvelu, RT-kortistot ja SFS-standardit ovat kirjaston hankkimia paljon käytettyjä e-aineistoja.

TIEDÄN AIHEESTANI JO KAIKEN

Leena: Kun aiheen tai asian kokonaisuudesta ei ole käsitystä, voi tällainen fiilis syntyä tiedonmurusillakin. Kun asiantuntemus kasvaa, lisääntyy myös tietoisuus omasta tietämättömyydestä. Silloin hoksaa, mitä kaikkea ei vielä tiedäkään ja miten epävarma on. Ensimmäisen vuoden opiskelijoilla on tämän taudin piirteitä, mutta jos opinnot ovat edenneet niin kuin pitää, on tauti voitettu useimmiten opinnäytetyövaiheessa. Asiat ja ilmiöt eivät näytä enää niin mustavalkoisilta, vaan niiden monimutkaisuus ja –muotoisuus korostuvat. Keltanokan tietäväisyys on vaihtumassa asiantuntijan epävarmuudeksi. Kummallista, mutta ihan järkeenkäypää.

GOOGLE RIITTÄÄ MULLE

Tuula: Googlestaa saa tulokseksi ”kaiken maailman” linkkejä eikä tiedon oikeellisuudesta voi olla varma. Kirjaston e-aineistot tarjoavat sen sijaan valikoitua ammatillista ja tieteellistä tietoa e-lehtien ja –kirjojen muodossa. Korkeakoulukirjastot ovat harkiten valinneet monipuolisia ja laadukkaita aineistoja edesauttamaan ammattikorkeakoulun opetusta, opiskelua ja TKI-toimintaa.

Leena: Säästä aikaa, käytä kirjaston e-kokoelmia! Tämän vinkin sanon opiskelijoille aina.

MÄ OLEN NIIN HUONO KONEIDEN KANSSA

Leena: Tähän on yksinkertainen lääke. Tekniset taidot vankistuvat, kun palveluita käyttää! Askel askeleelta, asia ja palvelu kerrallaan. Tiedonhankinnan tunneilla opiskellaan oman alan keskeisimmät palvelut. Kun varmuus kasvaa, myös soveltaminen on helpompaa. Siksi on tärkeää, että erilaiset e-kokoelmat ja palvelut tulevat esille kaikilla tunneilla, osana opetusta ja opettajienkin esittelemänä.

Tuula: E-kirjoillekin on olemassa niin monta alustaa, että hirvittää alkaa niistä kenellekään kertomaan. Tähän tarvitaan tätä, tuohon toiseen sitä ja tuota. Kirjastossa on tehty LibGuides-oppaita e-aineistojen käyttöä helpottamaan. Niitä on sekä alakohtaisia että aineistokohtaisia, kaikkiin tarpeisiin.

Leena: Oppaat - erinomaisia apuvoimia opetukseen ja itsenäiseen tiedonhakuun!

EN MÄ OSAA ENGLANTIA NIIN HYVIN

Leena: Peruskielitaidolla pärjää kyllä. E-kirjoissa on hyvät sisällysluettelot, niihin voi tehdä sanahakuja ja etsiä aiheeseensa liittyviä täsmäkappaleita. Monet e-kirjat on tehty nimenomaan opiskelukäyttöön, joten asian selkeään esitystapaan on satsattu. Kansainvälisistä tutkimusartikkeleista voi tutkia ensin vain johdannon, tulokset, johtopäätökset – siten saa avainasiat haltuun. Kun kielitaidot vankistuvat, uutta tietoa pystyy skannaamaan silmäilemällä tosi nopeasti.

LÄHDELUETTELOIDEN KORUTONTA KERTOMAA

Tuula: Tiedonlähteet ovat muuttuneet yhä digitaalisemmiksi painottuen verkon vapaisiin lähteisiin. Tutkimuksellisten ja ammatillisten tiedonlähteiden käytössä on parantamisen varaa. Uutta, kansainvälistäkin tietoa pitäisi käyttää opiskelutehtävien lähteenä. Vaaditaanko sitä ja näkykö se opinnäytetöiden lähdeluetteleissa? Tekisi mieli antaa jokaisesta e-lehtilähteestä papukaijamerkki, stipendi tai halaus.

ILON PIRSKAHDUKSIA

Leena: Tiedonhankinnan tunneilla opitaan paljon. Opiskelijat osallistuvat tunneille tosi aktiivisesti. Monissa tutkinto-ohjelmissa opiskelijat ovat läsnä koko kurssin ajan! Varaa informaattikko – palvelua käytetään ja monimutkaisemmissa tiedontarpeissa se onkin hyvä käden ojennus opiskelijalle.

Tuula: Käyttäjäkyselyissä e-aineistoja kehuaan. Ellibsin e-kirjat on löydetty tarjonnan lisääntyttyä. Kotimaisia ja ammattikorkeakouluille soveltuvia e-aineistoja on tullut markkinoille lisää, mikä on tosi hyvä.

Kirjoittajat:

Tuula Ala-Hakuni, suunnittelija, e-aineistot ja verkkopalvelut (e-kokoelmien hankinta, käyttöön saattaminen, markkinointiviestintä ja käytön seuranta)

Leena Elenius, informaattikko (tiedonhankinnan opetus ja ohjaus, opettajayhteistyö)

